

Gevoegde zaken C-444/09 en C-456/09

Rosa María Gavieiro Gavieiro en Ana María Iglesias Torres

tegen

**Consellería de Educación
e Ordenación Universitaria de la Xunta de Galicia**

(verzoeken van de Juzgado de lo
Contencioso-Administrativo n° 3 de A Coruña en de
Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 3 de Pontevedra
om een prejudiciële beslissing)

„Sociale politiek — Richtlijn 1999/70/EG — Clausule 4 van door EVV, UNICE en CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd — Non-discriminatiebeginsel — Toepassing van raamovereenkomst op tijdelijk personeel van autonome gemeenschap — Nationale regeling die bij toekenning van anciënniteitstoelage voorziet in verschil in behandeling op grond van louter feit dat arbeidsverhouding tijdelijk is — Verplichting om met terugwerkende kracht recht op anciënniteitstoelage toe te kennen”

Arrest van het Hof (Tweede kamer) van 22 december 2010 I - 14035

Samenvatting van het arrest

1. *Sociale politiek — Raamovereenkomst EVV, UNICE en CEEP inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd — Richtlijn 1999/70 — Werkingssfeer*
(Richtlijn 1999/70 van de Raad, bijlage, clausules 2, punt 1, en 3, punt 1)

2. *Sociale politiek — Raamovereenkomst EVV, UNICE en CEEP inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd — Richtlijn 1999/70 — Arbeidsvoorwaarden — Begrip (Richtlijn 1999/70 van de Raad, bijlage, clause 4, punt 1)*
3. *Handelingen van de instellingen — Richtlijnen — Uitvoering door lidstaten (Art. 258 VWEU; richtlijn 1999/70 van de Raad, art. 2, derde alinea)*
4. *Sociale politiek — Raamovereenkomst EVV, UNICE en CEEP inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd — Richtlijn 1999/70 (Richtlijn 1999/70 van de Raad, bijlage, clause 4, punt 1)*

1. Zowel uit de formulering van richtlijn 1999/70 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, en van deze raamovereenkomst, die is opgenomen in de bijlage bij deze richtlijn, als uit de opzet en het doel van deze teksten blijkt dat de daarin opgenomen voorschriften kunnen worden toegepast op arbeidsovereenkomsten en -verhoudingen voor bepaalde tijd die met overheidsdiensten en andere entiteiten van de openbare sector zijn aangegaan.
2. Een anciënniteitstoelage valt, aangezien het daarbij om een arbeidsvoorwaarde gaat, onder clause 4, punt 1, van de raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 1999/70 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, zodat werknemers met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd kunnen opkomen tegen de omstandigheid dat zij ter zake van de betaling van deze toelage zonder enige objectieve rechtvaardiging minder gunstig worden behandeld dan werknemers met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd die zich in een vergelijkbare situatie bevinden. Het feit dat de dienstbetrekking van bepaalde werknemers in overheidsdienst tijdelijk is, kan als zodanig geen „objectieve reden” in de zin van die clause van de raamovereenkomst zijn.

Een tijdelijk personeelslid van een autonome gemeenschap van een lidstaat valt binnen de personele werkingssfeer van richtlijn 1999/70 en van de in de bijlage bij deze richtlijn opgenomen raamovereenkomst.

(cf. punten 38, 45, dictum 1)

(cf. punt 58, dictum 2)

3. In artikel 2, derde alinea, van richtlijn 1999/70 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd is bepaald dat wanneer de lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen aannemen om aan deze richtlijn te voldoen, in deze bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar die richtlijn wordt verwezen.

Wanneer een richtlijn uitdrukkelijk bepaalt dat in de bepalingen tot omzetting van de richtlijn in nationaal recht of bij de officiële bekendmaking van deze bepalingen naar de richtlijn wordt verwezen, moet hoe dan ook een positieve omzettingshandeling worden vastgesteld. Ofschoon de lidstaten in het kader van een beroep wegens niet-nakoming zouden kunnen worden veroordeeld wegens niet-nakoming van hun verplichtingen uit hoofde van artikel 2, derde alinea, van richtlijn 1999/70, volgt hieruit niet noodzakelijk dat een nationale maatregel die in de toelichting erbij niet naar de betrokken richtlijn verwijst, niet kan worden beschouwd als een geldige omzettingsmaatregel ervan. Aangezien de lidstaten de richtlijnen van de Unie niet alleen formeel in hun rechtsorde dienen om te zetten, maar tevens ervoor dienen te zorgen dat de krachtens die richtlijnen op hen rustende verplichtingen op elk moment volledig worden nagekomen, kan niet worden uitgesloten dat een lidstaat, die eerst stappen heeft ondernomen om een richtlijn uit te voeren en om de krachtens het recht van de Unie op hem rustende

verplichtingen na te komen, zich realiseert, in het bijzonder naar aanleiding van gedingen die bij de nationale rechterlijke instanties aanhangig zijn gemaakt of van een door de Commissie krachtens artikel 258 VWEU ingesteld beroep, dat in de bepalingen van zijn nationale recht op onjuiste of onvolledige wijze uitvoering is gegeven aan het recht van de Unie, en dat deze bepalingen dus moeten worden gewijzigd.

De enkele omstandigheid dat een nationale bepaling geen enkele verwijzing naar richtlijn 1999/70 bevat, sluit dus niet uit dat deze bepaling kan worden aangemerkt als een nationale maatregel ter omzetting van die richtlijn in nationaal recht.

(cf. punten 61-64, 67, dictum 3)

4. Clausule 4, punt 1, van de raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, die is opgenomen in de bijlage bij richtlijn 1999/70 betreffende de door het EVV, de UNICE en het CEEP gesloten raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, is onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig om door ambtenaren in tijdelijke dienst voor de nationale rechter tegen de staat te worden ingeroepen opdat hun het recht op anciënniteitstoelagen wordt toegekend voor de periode vanaf het verstrijken van de aan de lidstaten toegekende termijn voor de omzetting van

voormelde richtlijn tot de inwerkingtreding van de nationale wet tot omzetting van die richtlijn in het nationale recht van de betrokken lidstaat, onder voorbehoud van inachtneming van de relevante nationale voorschriften inzake verjaring.

Niettegenstaande de omstandigheid dat de nationale regeling tot omzetting van richtlijn 1999/70 in nationaal recht een bepaling bevat die het recht van ambtenaren in tijdelijke dienst op betaling van de driejaarlijkse anciënniteitstoe-lagen erkent, maar de toepassing met

terugwerkende kracht van dit recht uitsluit, zijn de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaat op grond van het recht van de Unie en aangezien het gaat om een bepaling met rechtstreekse werking van de raamovereenkomst inzake arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, gehouden dit recht met terugwerkende kracht toe te kennen vanaf de datum van het verstrijken van de aan de lidstaten gegeven termijn voor de omzetting van deze richtlijn in nationaal recht.

(cf. punten 90, 99, dictum 4-5)